

en Deel af Kjøbenhavns Fæstningsværker paa Sjælland samt Afsløsning af de ved Demarcationslinien paa-lagte Indskrænkninger m. v."

Winther: Det foreslaaes her, at Fæstningsværkerne om Kjøbenhavn skulle nedlægges, paa Grund af, at de efter Ministeriets Betragtning ikke mere ere til Nytte, medens Kjøbenhavns Commune trænger til en Udvidelse, til nye Byggepladse. Det holdes imidlertid i Udsigt, at der i en senere Tid skal kunne blive Tale om at anlægge en Befæstning, længere fremstødt fra Kjøbenhavn, og med Hensyn dertil opstaaer da det Spørgsmaal, om der allerede er en saadan Plan tilstede eller ikke. Er der ikke det, forekommer det mig, at det kan være tvivlsomt, om det er rigtigt at nedlægge Fæstningsværkerne i saa stort et Omfang, som i Udstøttet er foreslaaet, og det forekommer mig saaledes, at de samme Grunde, der tale for, at Citadellet opretholdes som Befæstning, og saa maatte tale for, at der ved den anden Ende af Indløbet til Kjøbenhavns Havn kunde blive Tale om at anlægge lignende Befæstninger, navnlig dersom Løbet sydfra bliver gjort mere farbart, end det nu er. Jeg mener derfor, at det vilde være det Heldigste, om de Dele, som ligge nærmest ved Kallebobstrand, reserveredes til fremtidig Brug til Fæstningsværker, forsaavidt Ministeriet ikke er ganske paa det Rene med, at der ikke derom kan blive Tale. Skulde man derimod være paa det Rene hermed, vil jeg tillade mig at rette dette Spørgsmaal til den ærede Minister, om der da ikke skulde være Dele af Voldene omkring Christianshavn, som maatte kunne nedlægges, eller om der ikke skulde være Gebeter der, som kunde behygges, selv om det skete med en Servitut af Hensyn til vordende Befæstninger. Et Hensyn, som har været det fremherskende med Hensyn til denne Sags Afgjørelse, er Hensynet til Udvidelsen af Kjøbenhavns Byggepladser, men det forekommer mig, at Christianshavn maatte kunne afgive billigere Byggepladser end den øvrige Deel af de Arealer, hvorom Taleren her er, og et af de værste Savn, der er i Kjøbenhavn med Hensyn til Byggepladser, er unægteligt Savnet af Plads til at op-

føre billige Boliger for den arbejdende Befolkning. Man kan være overtydet om, at Christianshavn under alle Omstændigheder maatte afgive billigere Byggepladser end det andet Terrain, og skulde det derfor være muligt at nedlægge nogen Deel af Christianshavns Fæstningsværker, troer jeg, at det ikke burde forsummes. Naar Bygninger for Arbeidere opførtes paa Dele af de nuværende Fæstningsværkers Areal paa Christianshavn, vilde det være et stort Gode for Arbejderbefolkningen, idet Havnen og de store Skibsbyggerpladser samt de største Fabriker netop have deres Plads ved og paa Christianshavn. Den arbejdende Befolkning er nu for Tiden for en stor Deel sammenstøvet derude i usunde Boliger, fordi den har den Formening, at den ikke har Tid til at søge sine Bopæle i længere fraliggende Egne omkring Byen, hvor maastee billigere og sundere Boliger kunde faaes, paa Grund af den Tidsspilde, det vilde medføre for den at gaae frem og tilbage. Naar forøvrigt dette Hensyn til Trangen til Arbejderboliger ikke i høi Grad har gjort sig gjældende, forekommer dette mig at være Noget, man meget godt kunde vente, idet den Fattiges Stemme ikke har den Vægt eller paa den Maade kommer til orde i Repræsentationen som den mere Formuendes, og da den directe Interesse ikke saaledes er tilstede hos dem, der egentlig have Magten, er det temmelig naturligt, at dette Spørgsmaal kommer til at staae noget i Baggrunden. — Det er i forrige Møde af Medlemmet for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Vilde) paa en efter min Mening aldeles tilfredsstillende og udømmende Maade godtgjort, at det er Uret at opretholde Indskrænkningerne paa de Bygninger og Pladser, som ligge indenfor Demarcationslinien, naar denne ikke længer opretholdes, og naar Fæstningsværkerne nedlægges. Det nævnte Medlem har allerede viist, hvorledes denne Sag historisk har udviklet sig; han har anført Dyringer fra en tidligere Rigsdagssession med de derpaa støttede Afgjørelser, og jeg skal derfor ikke opholde Thinget ved disse Punkter, men kun erklære, at jeg aldeles tiltræder den Betragtningmaade, som af ham er gjort gjældende, dersom man vilde opretholde en Servitut af militaire Grunde, vilde jeg